

اثبات ضرورت نبوت

۱- هدف از آفرینش انسان کمال راستین اوست.

۲- کمال و سعادت واقعی انسان در گروه انتخاب شایسته و صحیح است

۳- اختیار و انتخاب صحیح بدون معرفت و شناخت کافی، ممکن نیست.

۴- آگاهی های برخاسته از عقل و حس در پاسخ به نیازهای انسانی و رسیدن او به سعادت واقعی، کافی نیست.

نتیجه: با توجه به مقدمات یاد شده انسان برای رسیدن به سعادت علاوه بر عقل و حس به پیامبر نیاز دارد.

محدودیت‌های عقل بشری

۱. کلی و اجمالی بودن احکام عقلی
عقل در شناخت مصادیق دچار اشتباه می شود

۲. ناتوانی عقل در شناخت آثار اخروی اعمال انسانی

۳. آسیب پذیری عقل در مرحله تشخیص و عمل

چه بسا عقل مغلوب هوای نفس می شود.
امام علی (ع): رب عالم قد قتلہ جہلہ چہ بسیار عالمی
کہ جہلش اور اہلاک کردہ است.

شبّهات منکران بعثت پیامبران

آموزه های پیامبران:

بعثت پیامبران لغو خواهد بود

← یا موافق عقل است

قابل پذیرش نخواهد بود

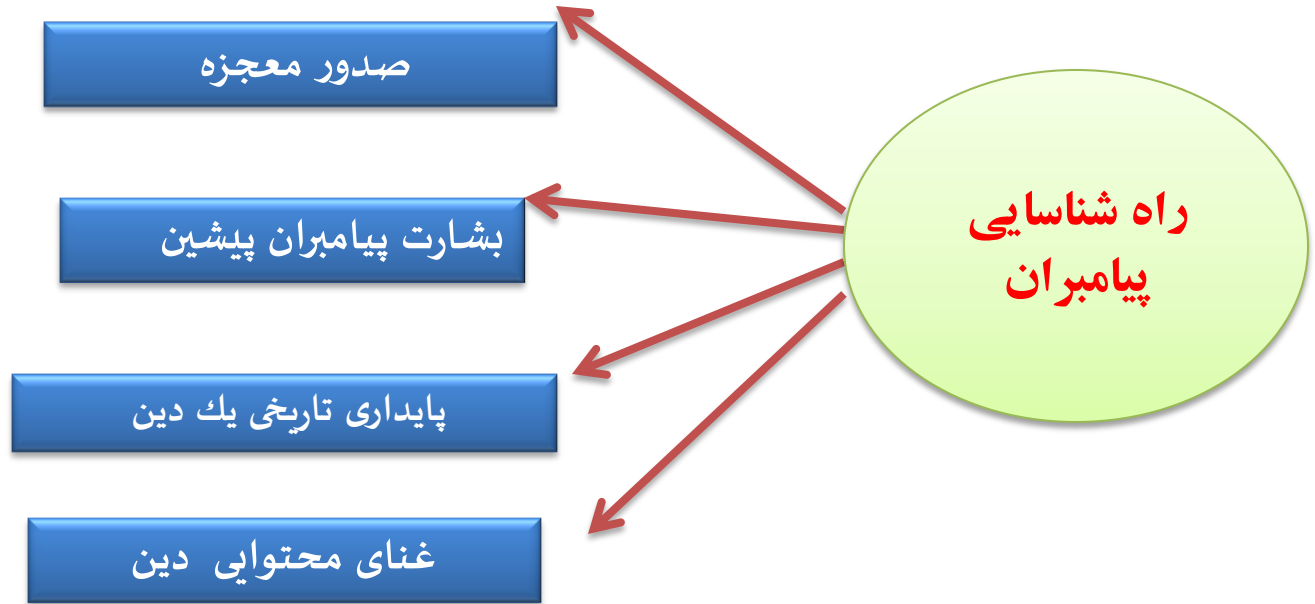
← یا مخالف عقل است

پاسخ
گزاره ها و تعالیم وحیانی از سه حال خارج نیست:

الف: یا موافق عقل بشری است ← تأیید دانسته‌های عقلی از سوی وحی

ب: یا گزاره های خردستیز است ← در زمره تعالیم آسمانی نخواهد بود

ج: یا فراحسی و فراعقلی است ← کمک و مؤید عقل است

تعریف معجزه

واژه «معجزه» برگرفته از واژه عجز به معنای ضعف و ناتوانی است. اما در اصطلاح به عمل خارق العاده‌ای معجزه گویند که پیامبران الهی برای اثبات ادعای نبوت خویش انجام می‌دهند. در قرآن کریم از معجزات پیامبران الهی با واژه «آیات» یاد شده است.

ویژگی های معجزه

مطابق قوانین عادی و جاری طبیعت نیست

همراه با ادعای نبوت باشد.

همراه با دعوت به مقابله یا تحدی می باشد.

امور خارق العاده ای که همراه با دعوی نبوت و تحدی نباشد، معجزه نامیده نمی شود و در اصطلاح به آن **کرامت** می گویند.

تفاوت معجزه با سحر

امور خارق العاده ای که پیامبران الهی انجام می دهند، برخلاف سحر، از یک سو قابل تعلیم و تعلم نیست و از سوی دیگر کسی نمی تواند آنها را خنثی سازد.

معجزات انبیای الهی برخلاف قوانین عقلی از جمله قانون علیت نیستند. می توان معجزات پیامبران الهی را به یکی از سه علل اخیر توجیه نمود:

ناشی از علل مادی ناشناخته هستند

نفوس قوی و نیرومند پیامبران موجب
پیدایش آنها می گردد

به دنبال درخواست پیامبران، فرشتگان الهی و یا یک
سلسله علل غیبی، معجزات را خلق می کنند.

علت معجزه

عصمت انبیاء

معنای عصمت

در اصطلاح مصونیتی خاص
یا ملکه‌ای نفسانی است که
پیامبران را از ارتکاب گناه و
خطا و اشتباه بازمی‌دارد.

عصمت در لغت به معنای
منع کردن و بازداشتن و
نگهداری و مصونیت است

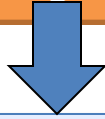
قلمرو عصمت
انبیاء

عصمت از
خطا و اشتباه
در امور فردی
و اجتماعی

عصمت از
معصیت و گناه

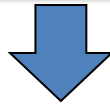
عصمت در مقام
دریافت، حفظ و
ابلاغ وحی

دلیل عقلی

چون خداوند، حکیم و عالم و قادر مطلق است، می‌باید وحی بی‌هیچ خطایی توسط پیامبران به دست مردم رسد تا به کمال واقعی خود نایل گردند.

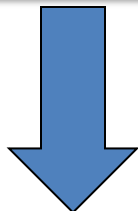
دلیل نقلی

دلیل عصمت انبیا در
مقام دریافت، حفظ و
ابلاغ وحی

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا* إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْأَلُكَ مِنْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا* لِيَعْلَمَ
أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا؛ سوره جن ۲۸-۲۶.
دانای نهان است، و کسی را بر غیب خود آگاه نمی‌کند؛ جز پیامبری را که از او خشنود باشد، که [در این
صورت] برای او از پیش رو و از پشت سرش نگاهبانانی بر خواهد گماشت؛ تا معلوم بدارد که پیامهای پروردگار
خود را رسانیده‌اند؛ و [خدا] بدانچه نزد ایشان است احاطه دارد و هر چیزی را به عدد شماره کرده است.

دلیل عقلی

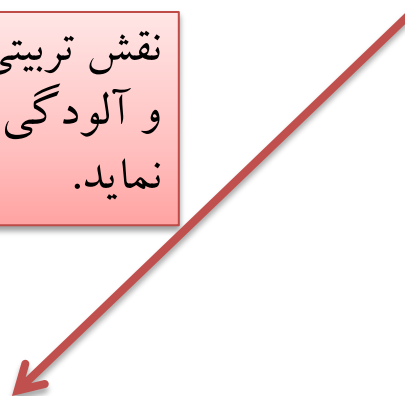
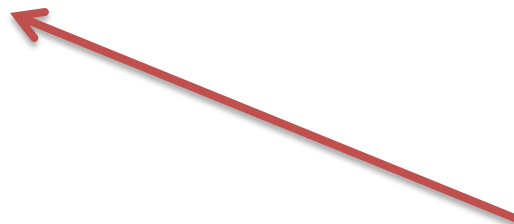
نقش تربیتی پیامبران الهی، مستلزم آن است که آنان از هر گناه و آلودگی پیراسته باشند تا به نیکی بتوانند اعتماد مردم را جلب نمایند.

دلیل نقلی

درقرآن کریم انبیای الهی کسانی معرفی شده‌اند که خداوند آن‌ها را خالص گردانیده و از این رو شیطان هیچ تصرفی بر آنها ندارد.

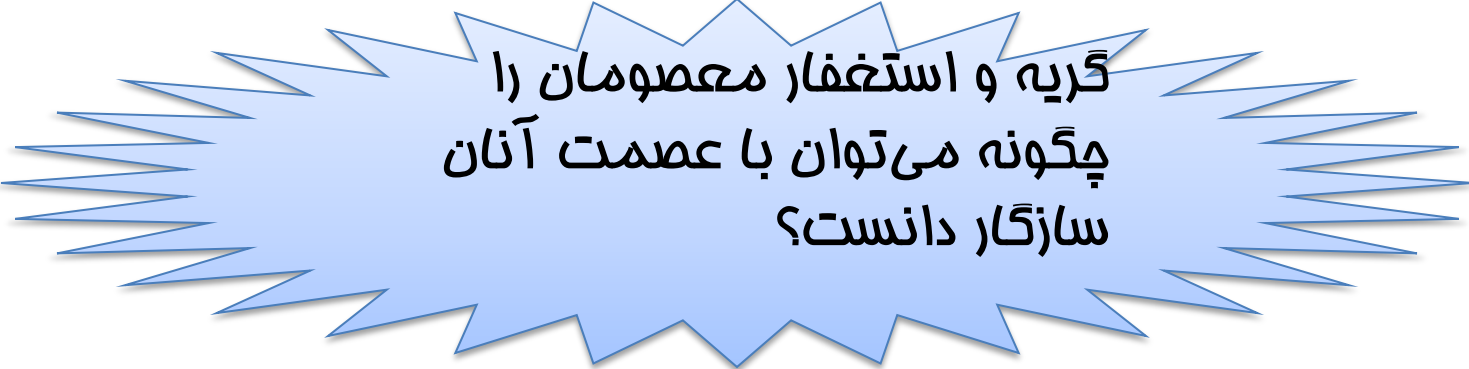
دلیل عصمت
از معصیت و
گناه

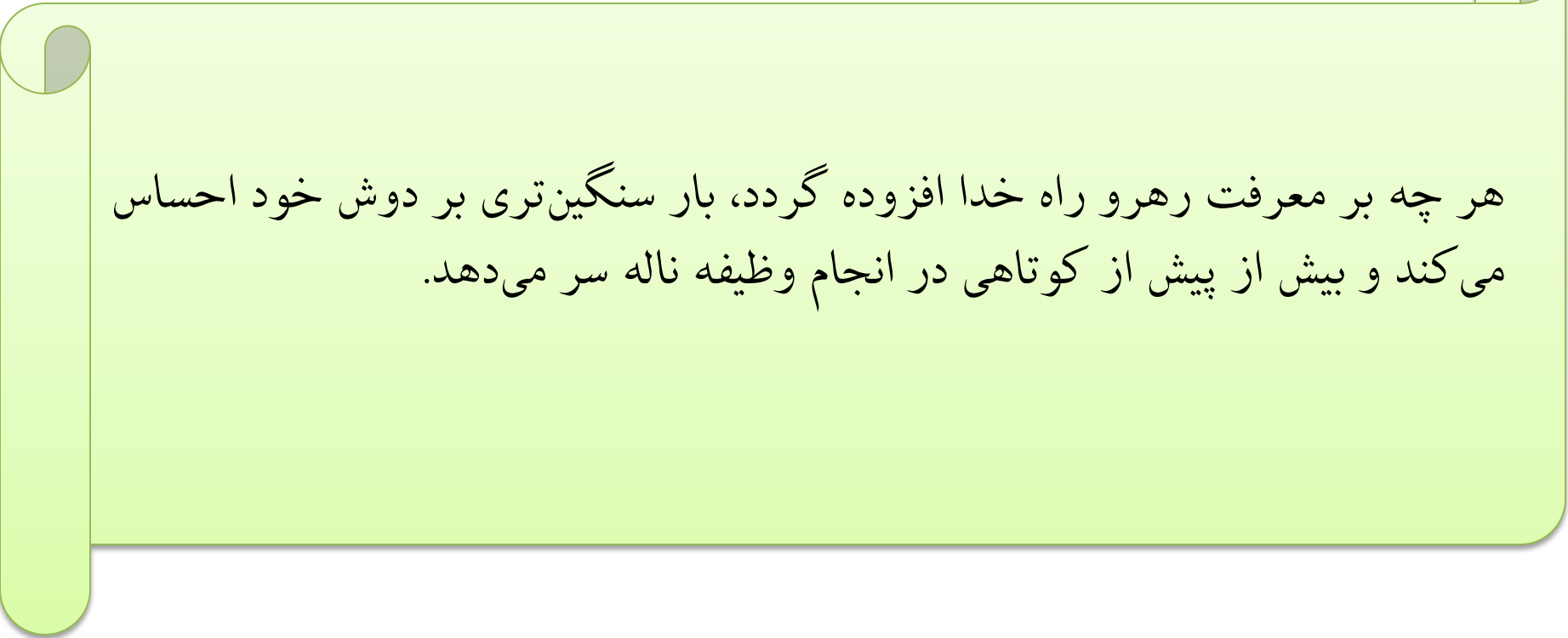

اگر پیامبران معصوم‌اند، چرا در
قرآن کریم از ذنب و عصیان آنان
سخن رفته است؟

۱. کاربرد واژه‌هایی مانند عصیان، استغفار و توبه گستره وسیعی دارد و تنها در قلمرو محرمات شرعی محدود نمی‌گردد.
۲. از دیدگاه روایات، برخی از آیات قرآن کریم به شیوه «به در می‌گویم تا دیوار بشنود» نازل شده‌اند.
۳. بسیاری از کارها که بر همگان رواست، شایسته مقربان درگاه الهی نیست؛ چراکه «حسنات الأبرار سیئات المقربین». چه بسا از معصومان عملی سرزند که هرچند حرام شرعی نیست، با مقام و منزلت والای آنان در تنافی است. این لغزش‌های کوچک در اصطلاح «ترك اولی» خوانده می‌شوند.

گریه و استغفار معصومان را
چگونه می‌توان با عصمت آنان
سازگار دانست؟

هر چه بر معرفت رهرو راه خدا افزوده گردد، بار سنگین‌تری بر دوش خود احساس
می‌کند و بیش از پیش از کوتاهی در انجام وظیفه ناله سر می‌دهد.